

Leontine Saur

אתר דעת - מכלול הרצאות

זכרון לאברהם אליהו

קבוצת קואמרים בחכמת ישראל

אשר נכתבו

לכבוד הרב החכם המפואר

מרה אברהם אליהו הרכבי הי"ד

לזכרון היום אשר בו מלאו שבעים שנה לימי חייו

הוא יום כ"ב מרחשון תרס"ז

מאת

אוחביו ורעייו הושבי שמו ומוקירי דפרו

נאספן ויצאו לאור

על ידי

הכרון דוד גינצבורג ויצחק דובער מארקאן

פטרבורג

תרס"ט

אתר דעת - מכללת הרצוג

זכרון לאברהם אליהו

ביום כיב מרחשון תרס"ו ילאו שבעים שנה לימי חייו אחד מוקני בית הכמתנו היה רבי אברהם אליהו הרכבי היו אשר עשה לו שם עולם הן בחקריותו המצוינות, הן בספריו השונים והן בכ"י הרבים אשר העלים מתהום הנשירה, ולכן היוצרות החשובות של החשובה בלב הרבה מרעיו ומיודעיו לחוג את היום הזה ברב פאר וחדר ביאות לאיש רם המעלה כמדה ואמנם מפני המהומות והמבוכות אשר שררו אז בארץ מגורו של התן הובל נדחתה החגיגה ליום כיב מרחשון תרס"ו וכאותו היום נמסר גם כן לדפוס ע"י ה"ד יצחק דובער מארקאן המאסף הזה אשר השתתפו בו חכמים שונים מארצות קרובות ורחוקות, מבני ברית ואף משאינם בני ברית, ובפרט נכבד הדבר כי רובם כתבו את דבריהם בעברית, היינו באותה השפה שגם הראייה חבר בה את רובי ספריו ומאמריו. לרגלי סבות שונות נתאחרו הדפסת הקובץ קרוב לשתי שנים וכחך כך הלכו לעולמם שנים מראשי החכמים אשר העניקו למאספנו מפרי עטם עדיין בחייהם. האחד הוא הרב יחזקאל בתורה ובהכמה רבי שלמה באבער ז"ל אשר נתבקש בישיבה של מעלה ימים מעטים כשרם בואו בגבורות היה ביום י"א טבת תרס"ו, והשני הוא ראש המדברים בכל מקום רבי משה שטיינשניידר ז"ל אשר הלך לאור באור החיים זקן ושבע, ימים בן ציא שנה ביום ט"ו שבט תרס"ו, ואולם אחרי כי שניהם כתבו את מאמריהם לשם ספר הובל הזה הגה נרפסו פה דבריהם אחרי פטירתם והחיינו שפתותיהם דוכבות בקבר.

ובמסרנו כעת את המאסף לידי התן הובל נברכו בשם כל הלוקחים בו חלק כי יהי ה' אלהיו עמו ויוסף לו כח ועצמה עוד יגוב בשיבה טובה ועוד ישפיע עלינו את העובת חכמתו הרחבה בלי הרף וליאות ויתקיים בו מאמר חז"ל: תלמידיו חכמים כל זמן שמקיניף חכמה ניתוספת בהם שנאמר בישישים חכמה וארך ימים חכונה!

כיב מרחשון תרס"ו.

שמואל אברהם פאונאנסקי.

אתר דעת - מכללת הרצוג

ואברהם זקן בא בימים עוררו היום חוק כאשר ביום שלוח את דברי חכמתו
בראשונה ככתו אז וככהו עתה ובהגיעו עד שיבה רחל לבשה את הגריכים נדיבי רוח
ורבנם לבם ולהגיש לו מנחה מכל אשר בחרו ויתיעצו יתרו ויחרצו אומר להוציא
לאנך את המפר הזות.
בועה לקחו חלק:

ישראל אברהם קמברידש.
יעקב איזראילסאהן קיוב.
בנימין זאב באכער. בודאפעסט.
אברהם ברלינר. ברלין.
דוד גינצבורג. פטרבורג.
ישראל הלוי. פריש.
דוד צבי מיללער. ווינא.
שמואל צבי מרגליות. פירינצי.
דוד סימאנזען. קאפענהאָזען.
שמואל אברהם פאזנאנסקי. ווארשא.
קויפמאן קאהלער. סינסינאטי.
יצחק דובער מארקאן (העירד). פטרבורג.

ואל חתומי מטה נלוו חכמי ארצנו ר' שמואל אברהם פאזנאנסקי ור' יעקב
איזראילסאהן לעבור את העבודה ולגמור את המלאכה בכי טוב ויצברו את הכסף
החוץ ויאספו את המאמרים ויפקדו על הדפוס ויהקנו אפ שניאות המוקקים כי
דקו ממקום שבת המחברים.

ובקבלנו מחתמי המכתב את העלים האלה נקרא בקול רם:

לאביר חכמינו הידד בה לחי!

דוד גינצבורג

יצחק דובער מארקאן

אתר דעת - מכללת הרצוג

DR. A. HARKAVY

אתר דעת - מכללת הרצוג

כתובת: צבי הירש איטצקאווסקי, ברלין.

www.daat.ac.il

מחזור - תשס"ב

תוכן הענינים.

I. מהלכה עברית.

עמוד	
	א) רשימת ספרי א. א. הרבני ומאמריו מאת דוד סגיר (פטרסבורג). נשלמה ונתקנה
IX	ערי שמואל אברהם פאונאנסקי
1	ב) ספורים הפעיליים בכתבי הקדש מאת יוסף הלוי (פריש)
17	ג) מאיר עין אל ספר הרשע מאת מאיר איש שלום (וינא)
85	ד) שמות החרשים הננענים ביהוסם להבבלים מאת אברהם וארואוסקי (פטרסבורג).
	ה) פליטה מני קדם או שרודי קביעת שנים סגור עורא ונחמיה מאת חיים יהואל בראנשטיין (וארשא)
63	ו) ספר יהודית מאת צבי פרץ חויה (פירינציו)
105	ז) טעויות סופרים. בתרגום השבעים. מאת מרדכי יוס טוב מרגליות (מחזור כעת. בהאללע)
112	ח) משנתו של רוי בן יסיס מאת בער ראטנער (ווילנא)
117	ט) הערות אחדות על ירושלמי שבת מאת שמואל צבי מרגליות (פירינציו)
128	י) והנה טוב מאד מאת דוד גינצבורג (פטרסבורג)
180	יא) שתי תקדמות רב סעדיה גאון על ספר תהלים וביאורו הרחב על ארבעה מוזמרים הראשונים הר"ל שמעון עפשטיין (בריון)
185	יב) אלמנח'ל אלו אלחלמד'ל לרב שמואל בן חפני מאת א. קילעי (אוקספורד)
161	יג) מקורות לקורות הגאונים וישיבות בבל מאת אברהם עפשטיין (וינא)
164	יד) אנשי קירואן מאת שמואל אברהם פאונאנסקי (וארשא)
176	טו) תרגום ערבי על ספר איוב עם ביאור ערבי לרי משה בן שמואל הכהן הנקרא בן גקטולה הר"ל בנימין זאב באכער (בודאפעשט)
221	טז) פירוש על ספר ירמיה לרבי יהודה בן כלעם הר"ל יעקב איוראילסאהן (קיוב)
278	יז) ספר העניק לרי יהודה אלחריזי הר"ל חיים בראדי (פראג)
809	יח) עלים אחרים בלתי נודעים מתוספות לסמכת בתובות מאת יהודה ליב בלוי (בודאפעשט)
357	יט) הביאורים הנמצאים בספר הלעוים אשר באוצר הספרים הלאומי. בעור פריש מאת מאיר לאמבערג (פריש)
868	כ) דוגמאות מן קדרש על ספר בראשית לרבי שמואל בן רבי נסים מטנות מאת שלמה שאכער ר"ל (לבוב)
891	כא) ספר מראות אלהים (כ"ו) מאת אלעזר הלוי גרינבוים (ירושלים)
408	כב) ספר הקע שופר לרי יחזקיה יהושע פייבל תאומים הר"ל מחדש אחרן פרייטמאן (פארקשורט עירס באיון)
414	

עמוד	
448	נג לְקוֹלוֹת הַחֲסִידוֹת בְּרֵאשִׁית הַמַּעֲרָה הַשְּׁשִׁית לְאַלֶּף הַשְּׁשִׁי מֵאֵת אֲבֵרָתָם כְּהֵנָּה (קִיבוֹ) ✓
449	כד מֵאֲחֶרֶץ עַל אֲדוּת מַחֲוֹר מִנְהַג כַּפּ מֵאֵת יִצְחָק רוֹבֵעֵר מֵאֲרֻקָּאן (פֶּטֶרְסְבוּרֵג)
470	כה לְקוֹסִים מִכְּתוּבֵי הָרֵב הַנִּנְאָל נוֹסִי מֵאֵת יוֹסֵף יֵרָא (פִּירָאֵרָא)
484	כו דוֹבֵב שְׁפָתֵי יֵשׁוּס מֵאֵת אֲבֵרָתָם בְּרִלִיגֵר (בְּרִלִין)
508	כז הוֹסֵפֶת וְחֻקִּיּוֹם

II. מחלקה לעזות.

1	א חֲכָמָה בֵּן מִירָא סִי גִי מֵאֵת יִשְׂרָאֵל הַלֵּא (פֶּרִיש)
6	ב מִי הָיָה הַקְּנָאִים? מֵאֵת קִיפֶמָּאן קֶאֱהֶלֶר (פִּינְסִינְטִי)
19	ג קְטִילָה חֲשׂוּבָה שֶׁל תְּרוּגֹם יוֹנָתָן עַל הַתּוֹרָה מֵאֵת שְׁמוּאֵל לִנְרוּעֵר (שְׁטֶרַסְבוּרֵג)
27	ד שְׁמוֹת נְחֻשִׁים בְּאֵרֶמֶת מֵאֵת עֵמְנוּאֵל לְעוֹר (שְׁעֵגֵדִין)
	ה שְׁחִירָר עֵבְדִים בְּתוֹכָהֶם יוֹנָתָן שֶׁל הַיְּהוּדִים יוֹשְׁבֵי רוֹסִיא הַדְּרוֹמִית מֵאֵת שְׁמוּאֵל קְרוּס (וִוינָא)
52	ו סֶפֶר מִלִּים עֵבְרִי-יוֹנִי לְמִשְׁנֵה מֵאֵת א. פֶּאֶדְרֶאֶפּוֹלֵד-קִירֶאֶסְאֹס (פֶּטֶרְסְבוּרֵג)
68	ז לְקַטְּ מִתְּחִיבָה מֵאֵת ס. פֶּרֶעֶנְקֶל (בְּרִסְלָא)
91	ח מִחְבֵּרֵת עֵרְבִית עִיד תֵּאֲרִי הִי מִמְּחַבְרֵ עֵבְרִי בְּלֵתִי נוֹדֵעַ הוֹיֵל יִצְחָק יִתְוֹרָה גוֹלְדִיצִיֶתֶר (בּוֹדֶאפֶשְׁט)
96	ט תְּעוּדָה לְמוֹכֵת הַקְּרֵאִים בְּקֶאֱהֶרֶת מִשְׁנַת 1024 מֵאֵת ר. גוֹטְהֵיל גוֹיָאָרְק
115	י בְּנֵי דוֹרוֹ שֶׁל ר' מִשָּׁה בֵּן עוֹרָא וְרִי יִתְוֹרָה הָלִוי מִשָּׁה שְׁטֵינְשְׁטֵינְדֵר וִיל (בְּרִלִין)
126	יא מִצְבֵּה בְּלֵתִי יִרְעָה מִפֶּרִיש מֵאֵת מִשָּׁה שׁוּאָב (פֶּרִיש)
137	יב לְקוֹרוֹת הַיְּהוּדִים בְּעוֹר קֶאֱלִיש מֵאֵת ל. לוֹיֵן (קֶעֶמְפֶּען)
141	יג הוֹסֵפֶת וְחֻקִּיּוֹם
177	